

Van Erwin Muller, Daniel Mandel en Ard Weeda
Datum 14 november 2024
Onderwerp Reactie en besluitvorming CvB op Rapport Berenschot

Inleiding

Het College van Bestuur (CvB) heeft op 9 oktober jl. het door Berenschot opgestelde "Rapport Crisisbeheersing: Gebeurtenissen in het Wijnhavengebouw op 9 november 2023" in ontvangst genomen. Dit rapport is opgesteld naar aanleiding van het verzoek van het CvB aan Berenschot om een leerevaluatie uit te voeren met betrekking tot de genoemde gebeurtenissen. Het doel van deze evaluatie was een reflectie op de gebeurtenissen en het trekken van toekomstgerichte lessen voor de omgang met (onaangekondigde) demonstraties. De centrale onderzoeksvraag luidt: *"Welke lessen kunnen we trekken uit de aanpak van de gebeurtenissen bij Campus Den Haag op 9 november?"*

Universiteiten zijn gebaat bij een zo open en toegankelijk mogelijk onderwijs en onderzoek waarin optimaal vormgegeven kan worden aan de academische vrijheid. Cruciaal uitgangspunt is steeds dat een goed en verantwoord evenwicht gevonden moet worden tussen het openbare, vrije en toegankelijke karakter van de universiteit en de wetenschap en de noodzaak van veiligheidsmaatregelen. Hoe minder veiligheidsmaatregelen nodig zijn, hoe beter het is voor de organisatie en functioneren van de universiteit. Daarbij moet vanzelfsprekend verantwoord omgegaan worden met realistische risico's. Het CvB acht het rapport mede daarom waardevol en spreekt zijn waardering uit aan alle betrokkenen die hebben bijgedragen aan het onderzoek door Berenschot. Zonder hun waardevolle input had dit rapport niet gerealiseerd kunnen worden. Het CvB biedt ook excuses aan dat het zo lang heeft geduurd voordat het rapport gereed was.

Zoals het CvB al eerder heeft aangegeven betreurt zij het dat het optreden van beveiligers een gevoel van onveiligheid heeft veroorzaakt, en betreurt het ook dat bij andere studenten en medewerkers juist een gevoel van onveiligheid is ontstaan door de acties van demonstranten. Het CvB erkent dat niet alles goed verlopen is. Zo hadden de beveiligers buiten het gebouw natuurlijk nooit personen mogen achtervolgen. Ook de communicatie van het CvB na afloop van de demonstratie had anders gemoeten. Het CvB biedt hiervoor nogmaals excuses aan.

Het CvB heeft diepgaande lessen getrokken uit de gebeurtenissen van 9 november. Dit heeft reeds geleid tot een reeks maatregelen en initiatieven om de veiligheid en communicatie binnen de universiteit te verbeteren.

Blad 2/5

1. **Huisregels voor Protesten:** Er is een document opgesteld die de bestaande Regeling gebruik universitaire gebouwen en terreinen verduidelijkt en een duidelijk kader biedt voor protestacties binnen de universiteit.
2. **Inclusievere werkwijze universitaire regeling:** er is een inclusievere werkwijze in de uitvoering van de Regeling gebruik universitaire gebouwen en terreinen, waarbij de gebouwenbeheerder een meer prominenter rol heeft.
3. **Taskforce Israël-Palestina:** Deze taskforce is opgericht om informatie over het conflict te verstrekken en een open dialoog te faciliteren tussen alle betrokken partijen.
4. **Regiegroep:** Een regiegroep is ingesteld om het CvB te adviseren over situaties rondom het conflict en om aanvragen voor demonstraties en andere acties te begeleiden.
5. **Teach-ins:** Er worden educatieve sessies georganiseerd waarbij deskundigen lezingen geven over relevante onderwerpen om bewustwording en educatie te bevorderen.
6. **Open Dialoog:** Het CvB faciliteert gesprekken met studenten en docenten uit verschillende gremia om een open dialoog te bevorderen.

Daarnaast is er een concept **Beleidskader Veiligheid** dat ingaat op de inhoud en organisatie van het veiligheidsbeleid met betrekking tot fysieke veiligheid en beveiliging. Dit kader is ingegeven door de verslechterde nationale en internationale veiligheidssituatie en de leerpunten uit geëvalueerde incidenten binnen de universiteit, waaronder de gebeurtenissen van 9 november.

Het rapport geeft aanleiding tot het nemen van nieuwe maatregelen, maar ook tot het plaatsen van enkele kanttekeningen.

Onderzoek door Berenschot

Het onderzoek van Berenschot is uitgevoerd in drie fasen:

1. **Evaluatiekader:** het opstellen van een evaluatiekader.
2. **Deskstudie en reconstructie:** het uitvoeren van een deskstudie op basis van beschikbare documenten en het opstellen van een reconstructie van de gebeurtenissen.
3. **Interviews:** het afnemen van interviews met respondenten, met als doel het verkrijgen van hun inzichten en meningen over de gang van zaken.

Bevindingen van Berenschot

In het hoofdstuk Bevindingen en analyse van het rapport presenteert Berenschot hun bevindingen uit de documentstudie (fase 2) en de afgenomen interviews (fase 3). De bevindingen en analyse presenteert Berenschot vanuit het oogpunt van crisismanagement en aan de hand van het door Berenschot opgestelde evaluatiekader (fase 1).

A1. Onvrede onder studenten en medewerkers Berenschot signaleert in het rapport dat er voorafgaand aan de gebeurtenissen op 9 november 2023 onvrede heerste onder studenten en docenten over de beperkte mogelijkheid om evenementen te organiseren met als thema het Israël-Palestina conflict. Er bestond het gevoel dat dergelijke thema's als politiek gevoelig werden beschouwd door de universiteit, waardoor het organiseren van bijeenkomsten over dit onderwerp werd bemoeilijkt. Berenschot geeft aan begrepen te hebben dat de afdeling Veiligheidszaken extra controles uitvoerde op zaalreserveringen met betrekking tot dit thema, wat bijdroeg aan de onvrede.

A2. Reactie en besluit CvB Het CvB neemt de signalen van onvrede onder studenten en medewerkers zeer serieus en erkent een inspanningsverplichting om deze onvrede te adresseren. Inmiddels vervult de gebouwenbeheerder een meer prominente rol bij de besluitvorming rondom zaalreserveringen. Transparantie in de besluitvorming wordt daarbij als essentieel beschouwd. Toekomstige beslissingen over zaalreserveringen zullen, met inachtneming van privacy en overige vertrouwelijke aspecten, gepubliceerd worden op de universitaire website.

Deze maatregel wordt toegevoegd aan de reeks initiatieven die het CvB reeds heeft genomen naar aanleiding van de gebeurtenissen op 9 november.

B1. Gevoel van onveiligheid Berenschot concludeert uit de interviews dat er bij betrokken docenten en studenten tijdens de acties een gevoel van onveiligheid heerste door het optreden van de beveiliging.

B2. Reactie en besluit CvB Het CvB betreurt het dat het optreden van beveiligers bij sommige betrokkenen een gevoel van onveiligheid heeft veroorzaakt, en betreurt het ook dat bij andere studenten en medewerkers juist een gevoel van onveiligheid is ontstaan door de acties van demonstranten.

Zoals al aangegeven in de inleiding erkent het CvB dat niet alles goed verlopen is. Het CvB heeft diepgaande lessen getrokken uit de gebeurtenissen van 9 november en biedt hiervoor nogmaals excuses aan.

Het CvB wijst erop dat het soms onvermijdelijk is dat individuen zich onveilig voelen wanneer beveiligers, na herhaalde waarschuwingen, ingrijpen om een niet-goedgekeurde bijeenkomst te beëindigen. Het CvB benadrukt het belang van strikte naleving van de universitaire richtlijnen met betrekking tot het reserveren van ruimtes voor evenementen en demonstraties. Deze richtlijnen zijn opgesteld om de veiligheid en het welzijn van eenieder te waarborgen en om ervoor te zorgen dat de activiteiten ordelijk verlopen. Het is daarom essentieel dat alle studenten en medewerkers zich bewust zijn van en zich houden aan deze regels om ongewenste situaties te voorkomen.

Het CvB deelt de opvatting van Berenschot dat beveiligers met een directe uitvoerende taak te allen tijde duidelijk herkenbaar moeten zijn als beveiligers.

Het CvB merkt ten slotte op dat het vinden van een juiste balans tussen het faciliteren van demonstraties, waarmee studenten en medewerkers hun meningen kunnen uiten, en het waarborgen dat deze demonstraties geen gevoel van onveiligheid bij andere studenten en medewerkers veroorzaken, een uiterst complexe uitdaging vormt. Het CvB erkent de noodzaak om zowel de vrijheid van meningsuiting te beschermen als een veilige omgeving te handhaven. Dit vereist een zorgvuldige afweging en voortdurende evaluatie van beleid en maatregelen om beide belangen op een evenwichtige manier te dienen.

C1. Gebruik van crisisstructuur Berenschot constateert dat de interne crisisstructuur van de universiteit tijdens de gebeurtenissen op 9 november niet is ingezet, wat heeft geleid tot onduidelijke informatielijnen en een minder gestructureerde besluitvorming.

C2. Reactie CvB Het CvB erkent het belang van duidelijke informatielijnen en gestructureerde besluitvorming en een aangepast crisismanagementplan is momenteel bij het CvB in behandeling.

Het decentrale crisisteam was op 9 november tijdig geactiveerd en op enig moment is ook het centrale crisisteam op de hoogte gebracht van de situatie. Zoals reeds erkend door het CvB, zijn er in de afhandeling van deze crisis een aantal zaken niet goed verlopen. Op basis van deze ervaringen heeft het CvB het bestaande crisismanagementplan aangepast. De opgedane lessen vormen een belangrijk aandachtspunt in de organisatie, en er wordt ingezet op regelmatige evaluaties en bijsturing waar nodig. Dit houdt in dat het crisismanagementplan een levend document blijft dat, wanneer nodig, kan worden aangepast aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen. Op deze manier wordt ervoor gezorgd dat onze universiteit beter is voorbereid en doeltreffender kan reageren om de impact op onze universiteit en betrokkenen te beperken.

D1. Neutraliteit van de afdeling Veiligheidszaken In het rapport adviseert Berenschot om de neutraliteit van de afdeling Veiligheidszaken te waarborgen en de neutrale uitstraling te versterken.

D2. Reactie CvB De afdeling Veiligheidszaken geeft uitvoering aan de (juridische) verantwoordelijkheden en verplichtingen die het CvB heeft op het gebied van veiligheid. Tot die verantwoordelijkheden en verplichtingen behoort onder meer de fysieke veiligheid van studenten, medewerkers en gasten binnen de gebouwen en op de terreinen van de universiteit.

Door gebeurtenissen in de wereld, ernstige incidenten op universiteiten zowel nationaal als internationaal, en de toenemende polarisatie in de samenleving, wordt veiligheid een steeds belangrijker thema. Deze ontwikkelingen benadrukken de dringende noodzaak voor (proactieve) maatregelen om de veiligheid binnen onze universitaire gemeenschap te waarborgen. Hoewel de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen cruciaal zijn voor het welzijn van iedereen, worden ze niet altijd door iedereen gewaardeerd of begrepen.

Blad 5/5

De werkzaamheden van de afdeling Veiligheidszaken zijn veelzijdig en complex, en de uitdagingen waarmee de medewerkers dagelijks worden geconfronteerd vereisen een hoog niveau van zorgvuldigheid en professionaliteit. Het CvB erkent het essentiële belang van neutraliteit in de uitvoering van de taken van de afdeling Veiligheidszaken. Neutraliteit is een kernwaarde die niet alleen bijdraagt aan de betrouwbaarheid van de afdeling, maar ook aan het vertrouwen in de gehele organisatie. Daarom benadrukt het CvB dat alle handelingen en uitingen van de afdeling Veiligheidszaken onpartijdig en neutraal dienen te zijn, in lijn met de aanbevelingen van het rapport van Berenschot.

Naar aanleiding van de door Berenschot genoemde opties heeft het CvB de volgende beslissingen genomen:

- **Verhoging van de neutrale uitstraling van de afdeling Veiligheidszaken:** Het CvB zal de afdeling Veiligheidszaken verzoeken om zelfstandig te onderzoeken hoe zij hun neutrale uitstraling verder kunnen versterken.
- **Afwezigheid van niet-neutrale uitingen in de werkomgeving:** Berenschot adviseert om ervoor te zorgen dat er geen uitingen van niet-neutraliteit, zoals bepaalde voorwerpen, boeken of posters, aanwezig zijn in de werkruimtes van de afdeling Veiligheidszaken. Het CvB is van mening dat dergelijke uitingen niet aanwezig zijn, maar hecht waarde aan een overleg hierover met de afdeling Veiligheidszaken. Dit overleg is bedoeld om gezamenlijk te bevestigen dat de werkomgeving volledig in lijn blijft met de neutrale en onpartijdige uitstraling die van de afdeling wordt verwacht.
- **Zichtbaarheid en herkenbaarheid van veiligheidsmedewerkers:** Het CvB onderschrijft het belang van een duidelijke en herkenbare aanwezigheid van medewerkers die betrokken zijn bij beveiligingstaken. Hoewel de afdeling Veiligheidszaken zelf geen uitvoerende beveiligingstaken verricht, worden dergelijke taken uitgevoerd door medewerkers van het UFB of een extern beveiligingsbedrijf. Het CvB is van mening dat beveiligers altijd zichtbaar en herkenbaar moeten zijn, met uitzondering van specifieke beveiligingstaken .

Het CvB blijft aandacht besteden aan de uitvoering en de resultaten van deze initiatieven,

Vervolg

Het CvB zal het Rapport van Berechtschot, inclusief deze memo, bespreken met de Universiteitsraad Decanen en de Raad van Toezicht. Dit zal plaatsvinden in samenhang met het concept-Beleidskader Veiligheid.